# רבי יהושע בן חנניה – משל האריה והקורא המצרי

## בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּמַעַט נִבְנָה

- "רְשׁוּת נִתְּנָה לָנוּ!", שָׂחוּ הַיְּהוּדִים בְּהִתְרַגְּשׁוּת עֲצוּמָה אִישׁ אֶל אָחִיו.

- "הֲשָׁמַעְתָּ? הַמַּלְכוּת מְאַפְשֶׁרֶת לָנוּ! הֵם מַרְשִׁים לְבָנוֹת מִקְדָּשׁ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ!", מִתְרַגְּשִׁים כָּל הַיְּהוּדִים בְּשִׂמְחַת אֵין קֵץ.

- "אֵיזֶה פֶּלֶא!", פּוֹעֲרִים חֶלְקָם אֶת עֵינֵיהֶם בְּתִמָּהוֹן, "הֲרֵי כָּל כָּךְ מְחַפְּשִׂים הֵם לְהָצֵר לָנוּ וּלְהַכְבִּיד עָלֵינוּ, וּפִתְאֹם כָּךְ שִׁנּוּ אֶת עוֹרָם וַחֲפָצִים לָתֵת לָנוּ מַתָּנָה שֶׁכָּזוֹ - רְשׁוּת לִבְנוֹת מִקְדָּשׁ אֶת בֵּית תִּפְאַרְתֵּנוּ?"...

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה הָיָה חַי בַּתְּקוּפָה שֶׁאַחֲרֵי חׇרְבַּן בַּיִת שֵׁנִי. בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה שָׁלְטוּ עַל יִשְׂרָאֵל הָרוֹמָאִים. הֵם אֵלּוּ שֶׁהֶחֱרִיבוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

בְּיוֹם מִן הַיָּמִים יָצְאָה גְּזֵרָה טוֹבָה זוֹ מִבֵּית הַמַּלְכוּת. מַלְכוּת רוֹמִי הָרְשָׁעָה לֹא פָּסְקָה מִלְּהִתְנַכֵּל לַיְּהוּדִים עַד כְּדֵי הַחׇרְבַת הַבַּיִת הַקָּדוֹשׁ לָהֶם. וְהִנֵּה, הַפֶּלֶא וָפֶלֶא, מֵאוֹתָהּ מַלְכוּת מִמֶּנָּה יָצְאוּ הַגְּזֵרוֹת הָרָעוֹת, יָצְאָה הַפַּעַם גְּזֵרָה טוֹבָה. הָרוֹמָאִים הִרְשׁוּ לַיְּהוּדִים לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ!!!

לְפִי הַהִסְכָּמָה שֶׁל רוֹמִי, יִבְנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ פְּלִיטֵי הַיְּהוּדִים שֶׁנּוֹתְרוּ בָּאָרֶץ לְאַחַר הַחׇרְבָּן. כְּמוֹ כֵן, הַיְּהוּדִים שֶׁבַּגּוֹלָה - שֶׁהָיוּ פְּזוּרִים בָּאֲרָצוֹת הַשּׁוֹנוֹת - הוּרְשׁוּ לַעֲלוֹת לָאָרֶץ. הָעוֹלִים מֵהַגּוֹלָה יְסַיְּעוּ אַף הֵם בִּבְנְיַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהֵם יוּכְלוּ לְהִשְׁתַּתֵּף בַּהֲקָמַת הַמָּקוֹם הַטָּהוֹר.

בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה חָיוּ בָּעִיר לוֹדְקֵיָא שְׁנֵי אַחִים יְהוּדִים צַדִּיקִים. הָאַחִים הָיוּ עֲשִׁירִים גְּדוֹלִים. הָיָה לָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת לָרֹב. הָאַחִים הַטּוֹבִים הָאֵלּוּ נִקְרְאוּ פַּפּוּס וְלוּלְיָאנוּס.

הַשְּׁמוּעָה עַל רְשׁוּת הָרוֹמָאִים לִבְנְיַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִגִּיעָה גַּם לְאָזְנֵיהֶם שֶׁל הָאַחִים הַצַּדִּיקִים. הֵם הֶחְלִיטוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה צְדָקָה גָּדוֹל וְיָקָר, חֶסֶד שֶׁיְּסַיֵּעַ לָעוֹלִים לָאָרֶץ. עַל יְדֵי מַעֲשֶׂה הַצְּדָקָה הַזֹּאת הֵם יַעַזְרוּ לִבְנְיַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מָה עָשׂוּ?

הָלְכוּ הָאַחִים מִלּוֹדְקֵיָא וְהֶעֱמִידוּ שֻׁלְחָנוֹת רַבִּים עַל הַדֶּרֶךְ הַמּוֹבִילָה מֵעִכּוֹ וְעַד אַנְטוֹכְיָא. אַנְטוֹכְיָא הָיְתָה עִיר בַּצָּפוֹן, וּבָהּ עָבְרוּ יְהוּדִים בַּדֶּרֶךְ לָאָרֶץ. עַל הַשֻּׁלְחָנוֹת הִנִּיחוּ זוּג הַיְּהוּדִים הַנִּדָּבָנִים קִפּוֹת צְדָקָה לָרֹב. לְיַד כָּל שֻׁלְחָן עָמְדוּ פְּקִידִים שֶׁנִּתְמַנּוּ עַל יְדֵיהֶם. כַּאֲשֶׁר עָבְרוּ יְהוּדִים מֵהַגּוֹלָה עַל יַד הַשֻּׁלְחָנוֹת, בְּדַרְכָּם לָאָרֶץ, סִפְּקוּ לָהֶם הַפְּקִידִים כֶּסֶף וְזָהָב וְכָל צָרְכָּם. בְּאֹפֶן זֶה יָכְלוּ הַיְּהוּדִים לַעֲלוֹת לָאָרֶץ מִתּוֹךְ רַחֲבוּת וְנוֹחוּת.

מַעֲשֶׂה צְדָקָה אַדִּיר הָיָה הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה! הַהֲלִיכָה לָאָרֶץ הָיְתָה קָשָׁה עַל הָעוֹלִים. פְּעָמִים רַבּוֹת הֵם פָּסְעוּ עַל שְׁטְחֵי אַדָּמָה סְלְעִיִּים וְלֹא סְלוּלִים. חֶלְקָם הָיוּ עִם פָּעוֹטוֹת שֶׁלֹּא הֵרְגִּלוּ לָלֶכֶת מֻרְחָקִים גְּדוֹלִים. לֹא כָּל הָעוֹלִים הָיוּ בַּעֲלֵי מָמוֹן, וְלָכֵן לֹא הָיְתָה לָהֶם צֵדָה רַבָּה לָקַחַת עִמָּם לְקֶרֶאת הַדֶּרֶךְ הַמִּתְיַשָּׁה.

כַּסְפֵּי הַיְּהוּדִים הָעֲשִׁירִים הָיוּ כְּמַיִם חַיִּים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה. בִּזְכוּתָם הָיְתָה לָעוֹלִים צֵדָה מְרֻבָּה, סְפָקוּ לָהֶם צָרְכֵיהֶם שֶׁיִּסַּיְּעוּ לָהֶם בְּמַסָּעָם. הָאַחִים הַנִּדָּבָנִים עָזְרוּ לְכָךְ שֶׁהַיְּהוּדִים יַעֲלוּ מִתּוֹךְ שִׂמְחָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמַּטָּרַת עֲלִיָּתָם הִיא בְּנִיַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ!!!

בַּשָּׁנִים הַקּוֹדְמוֹת לְחׇרְבַּן הַבַּיִת, מָלַךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ אַשּׁוּר. מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא אָהַב אֶת הַיְּהוּדִים, וְלָכֵן הוּא הִגְלָה אוֹתָם מֵהָאָרֶץ. הוּא גֵּרֵשׁ אוֹתָם אֶל מִחוּץ לִתְחוּמֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה לָהֶם. מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא הִסְתַּפֵּק בְּגֵרוּשׁ הַיְּהוּדִים, הוּא רָצָה גַּם לְיַשֵּׁב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - אֶרֶץ הַיְּהוּדִים - עַמִּים נוֹסָפִים. הוּא הֵבִיא לָאָרֶץ שׁוֹמְרוֹנִים - בְּנֵי כַּמָּה עַמִּים, מִכּוּתָה וּמֵאַרְצוֹת נוֹסָפוֹת, וְהוֹשִׁיבָם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כָּל בְּנֵי הָעַמִּים הָאֵלּוּ נִקְרְאוּ "כּוּתִים" - מִלְּשׁוֹן 'כּוּתָה' - הָאָרֶץ מִמֶּנָּה בָּאוּ.

הַכּוּתִים הָיוּ עוֹבְדֵי אֱלִילִים, גּוֹיִם גְּמוּרִים שֶׁלֹּא הֶאֱמִינוּ בַּה'. מֶלֶךְ אַשּׁוּר גֵּרֵם שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מָקוֹם בּוֹ ה' מַשְׁרֶה אֶת שְׁכִינָתוֹ, לֹא יִהְיוּ יְהוּדִים כִּי אִם נָכְרִים.

רָאוּ הַכּוּתִים אֶת הַשֻּׁלְחָנוֹת הַמְסֻדָּרִים בַּדֶּרֶךְ הָעוֹלָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הֵם הִבְחִינוּ בְּכַמּוּת הַכְּסָפִים שֶׁהוֹצִיאוּ הָאַחִים הַנִּדִּיבִים לְשֵׁם אַחֵיהֶם הַגּוֹלִים וְ- קִנְּאוּ. הֵם רָצוּ שֶׁגַּם לָהֶם יִהְיֶה כֶּסֶף רַב כְּמוֹ לַיְּהוּדִים. הֵם לֹא אָהֲבוּ לִרְאוֹת אֶת הַיְּהוּדִים בְּמַצָּב זֶה - כְּשֶׁהֵם מַצְלִיחִים וְיֵשׁ לָהֶם כֶּסֶף, וְרָצוּ לְהַזִּיק לָהֶם. חָפְצוּ לִדְחוֹת אֶת הַגְשָׁמַת חֲלוֹמָם שֶׁל הַיְּהוּדִים - לִמְנֹעַ מֵהֶם אֶת בְּנִיַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הֵם נָהֲגוּ כְּמוֹ שֶׁאֲבוֹתֵיהֶם נָהֲגוּ בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. כְּשֶׁשָּׁלְטָה פָּרַס עַל הַיְהוּדִים וַאֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הָיָה מַלְכָּם, הִרְשׁוּ הַפָּרְסִים לַיְהוּדִים לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. גַּם אָז רָצוּ הַכּוּתִים לִמְנֹעַ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנִיַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. לְמִמּוּשׁ רְצוֹנָם הֵם נָהֲגוּ בְּרַמָּאוּת - בְּדֶרֶךְ שִׁקְרִית. בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ נוֹהֲגִים הַכּוּתִים עַכְשָׁו - בִּימֵי מַלְכוּת רוֹמִי.

פָּנוּ הַכּוּתִים לְמֶלֶךְ רוֹמִי וְאָמְרוּ לוֹ:
"בָּאנוּ לְהוֹדִיעַ לְהוֹד מַלְכוּתוֹ אֶת הַדְּבָרִים הַבָּאִים לְמַעַן יֵדַע וְיִזָּהֵר: כְּשֶׁיְּרוּשָׁלַיִם, הָעִיר הַמַּרְדָּנִית, תִּבָּנֶה, וְהַחוֹמוֹת תֵּשְׁלַמְנָה, לֹא יִתְּנוּ לְךָ עוֹד הַיְּהוּדִים אֶת הַמִּסִּים: 'מִנְדָּה', 'בְּלוֹ', 'וְהֶלֶךְ'".

"מִנְדָּה" - זֶהוּ מַס שֶׁחַיָּב לְשַׁלֵּם כָּל אָדָם בַּעַל קַרְקַע. הַמַּס נִקְבָּע לְפִי גֹּדֶל הַקַּרְקַע שֶׁהוּא מַחֲזִיק בְּבַעֲלוּתוֹ.
"בְּלוֹ" - זֶהוּ מַס קְבוּעַ שֶׁעַל כָּל אָדָם לְשַׁלֵּם, בֵּין הֶעָשִׁיר וּבֵין הֶעָנִי - כֻּלָּם מְשַׁלְּמִים סְכוּם כֶּסֶף שָׁוֶה.
"וְהֶלֶךְ" - זֶהוּ מַס שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁלֵּם אָדָם שֶׁמַּרְוִיחַ דְּבַר מָה. אָדָם הָעוֹסֵק בְּמִסְחָר, כְּמוֹ בְּתִבּוּאוֹת וּבִבְהֵמוֹת, חַיָּב לְשַׁלֵּם סְכוּם מְסֻיָּם עַל כָּל רֶוַח שֶׁהִרְוִיחַ.

הַכּוּתִים דִּבְּרוּ רָעָה עַל הַיְּהוּדִים בְּאָזְנֵי הַמֶּלֶךְ. הֵם אָמְרוּ לוֹ שֶׁכַּאֲשֶׁר הַיְּהוּדִים יִגְמְרוּ לִבְנוֹת אֶת יְרוּשָׁלַיִם, הֵם יַפְסִיקוּ לְשַׁלֵּם לַמֶּלֶךְ מִסִּים. כַּמּוּבָן, דִּבְרֵי הַכּוּתִים הֵם שֶׁקֶר וְכָזָב, הוֹאִיל וְלַיְּהוּדִים לֹא הָיְתָה שׁוּם כַּוָּנָה לִמְרֹד בַּמֶּלֶךְ אוֹ לִגְזֹל מִמֶּנּוּ כְּסָפִים.
שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת דִּבְרֵי הַכּוּתִים, וּלְמַרְבֵּה הַצַּעַר הֶאֱמִין לָהֶם. הוּא חָשַׁב בְּעִקְבוֹת דִּבְרֵי הַכּוּתִים שֶׁאָכֵן עַתָּה הוֹלְכִים הַיְּהוּדִים לִמְרֹד בּוֹ. הוּא הֵחֵל לְהִצְטַעֵר עַל שֶׁהִרְשָׁה לָהֶם לִבְנוֹת אֶת יְרוּשָׁלַיִם וּבְתוֹכָהּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

- "מַה נַּעֲשֶׂה וּכְבָר גָּזַרְתִּי?", שָׁאַל הַמֶּלֶךְ אֶת הַכּוּתִים, "מָה אֶעֱשֶׂה וּכְבָר אִשַּׁרְתִּי לָהֶם לִבְנוֹת אֶת בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ?".
הַכּוּתִים חָשְׁבוּ עַל שְׁאֵלַת הַמֶּלֶךְ, וְעָנוּ לוֹ נְחוּשׁוֹת:
"שְׁלַח אֲלֵיהֶם שֶׁלִּיחַ שֶׁיֹּאמַר לָהֶם, שֶׁאַתָּה מַרְשֶׁה לָהֶם לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲבָל, אַתָּה רוֹצֶה שֶׁהֵם יְשַׁנּוּ אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁלֹּא יִבְנוּ אוֹתוֹ בִּירוּשָׁלַיִם. אִם הֵם רוֹצִים לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דַּוְקָא בִּירוּשָׁלַיִם, יִהְיֶה עֲלֵיהֶם לְהוֹסִיף לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ חֲמֵשׁ אַמּוֹת אוֹ לְהַחְסִיר מִמֶּנּוּ חֲמֵשׁ אַמּוֹת. אֲנוּ מַבְטִיחִים לְךָ שֶׁאִם תֹּאמַר לָהֶם כָּךְ, הֵם עַצְמָם יְסַגּוּ מִרְעִיוֹן בִּנְיַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ!"

מִנַּיִן לָקְחוּ הַכּוּתִים אֶת הַבִּטָּחוֹן בְּדִבְרֵיהֶם?
הַכּוּתִים יָדְעוּ שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל בּוֹנִים אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֶלָּא לְפִי מָסֹרֶת וַהֲלָכוֹת מְסֻיָּמוֹת. לַמִּקְדָּשׁ הָיָה מָקוֹם וּמִדּוֹת קְבוּעִים, וְהָיָה אָסוּר לְשַׁנּוֹת מֵהֶם. כְּשֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר לִשְׁלֹמֹה בְּנוֹ מַהִי הַתָּכְנִית לְפִיהָ יִבְנֶה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כָּתוּב: "הַכֹּל בִּכְתָב מִיַּד ה' עָלַי הִשְׂכִּיל כָּל מְלָאכוֹת הַתַּבְנִית" - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׁלַח אֶת גָּד הַחוֹזֶה וְנָתָן הַנָּבִיא, וְהֵם מָסְרוּ לְדָוִד אֶת הַתַּבְנִית לְפִיהָ יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. הַתַּבְנִית הַזּוֹ נִשְׁאֶרֶת לְדוֹרוֹת, וְרַק לְפִיהָ מֻתָּר לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת עֲצַת בְּנֵי הַכּוּתִים וְקִבֵּל אֶת דִּבְרֵיהֶם. הוּא שָׁלַח שָׁלִיחַ לַיְּהוּדִים שֶׁיְּבַשֵּׂר לָהֶם עַל הַשִּׁנּוּיִים בְּהִסְכָּמָתוֹ. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיוּ כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל בַּבִּקְעָה שֶׁל בֵּית רִמּוֹן. הַשָּׁלִיחַ הִגִּיעַ אֶל הַמָּקוֹם בּוֹ שָׁהוּ וּבִשֵּׂר לָהֶם אֶת הַבְּשׂוֹרָה. מִפֶּה לְאֹזֶן עָבְרָה הַשְּׁמוּעָה בַּקְּהָל הָרַב. הַכֹּל הֵחֵלּוּ בּוֹכִים:
"עַתָּה אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אָסוּר לָנוּ לְשַׁנּוֹת אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל מִשְׁכַּן הַשְּׁכִינָה. אָסוּר לָנוּ לְהוֹסִיף אוֹ לִגְרֹעַ מִגְּדֵלוֹ שֶׁל הַבִּנְיָן הַטָּהוֹר. אוֹי מַה מִּצְעֶרֶת הַבְּשׂוֹרָה"...

כָּךְ קוֹנְנוּ יִשְׂרָאֵל בְּמֶשֶׁךְ שָׁעָה אֲרֻכָּה. הֵם הִתְאַכְזְבוּ כָּל כָּךְ מִשִּׁנּוּי דַּעְתּוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ. כַּמָּה חִפּוּ לִבְנִיַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַתָּה אֵין בְּאֶפְשָׁרוּתָם לְהַגְשִׁים אֶת הַחֲלוֹם שֶׁלִּוָּה אוֹתָם כָּל יְמֵי גָּלוּתָם בֵּין הָעַמִּים!

בְּאֶבְלָם הַכָּבֵד הֶחֱלִיטוּ רַבִּים מִן הָעָם:
"יֵשׁ לְמָרֹד בַּמֶּלֶךְ. נִרְאֶה לוֹ כִּי אָנוּ כּוֹעֲסִים עָלָיו. מַדּוּעַ שִׁנָּה אֶת דַּעְתּוֹ לְאַחַר שֶׁנָּתַן לָנוּ אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַבְּחִירָה?!"
- "כֵּן, כֵּן!", הִסְכִּימוּ שְׁאָר הַפְּשׁוּטִים בָּעָם עִם מַצִּיעֵי הָרַעְיוֹן, "יֵשׁ לְמָרֹד בַּמֶּלֶךְ!".

## הַמָּשָׁל שֶׁמָּנַע מֶרֶד

מְאֻכְזָבִים הַיְּהוּדִים מֵרוֹת מֵהַשִּׁנּוּי בְּתָכְנִית הַבִּנְיָן. הֵם מִצְטַעֲרִים עַל הַהִזְדַּמְּנוּת שֶׁהֻחְמְצָה, עַל שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא יִבָּנֶה בְּאוֹתָהּ עֵת. רַבִּים מִתּוֹכָם מִתְכַּנְּנִים מֶרֶד. הַכֹּל מִתְאַבְּלִים עַל הַהֶפְסֵד שֶׁאֵין אַף גּוֹי שֶׁיּוּכַל לָשׂוּר וְלֶאֱמֹד.

רָאוּ חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אַכְזָבָתָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, וּפָחֲדוּ מִפְּנֵי הַמֶּרֶד. מֶרֶד כָּזֶה וַדַּאי לֹא יָבִיא תּוֹעֶלֶת. הַמֶּלֶךְ הָרוֹמָאִי יוּכַל לִשְׁלֹחַ צָבָא רַב שֶׁיְּלַחֵם בְּיִשְׂרָאֵל. אִם כָּךְ יִהְיֶה, מַצָּבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל רַק יַחְמִיר.

גְּדוֹלֵי הַדּוֹר הַהוּא חָשְׁבוּ מַה הֵם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת עַל מְנַת שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִתְאוֹשְׁשׁוּ מֵאַכְזָבָתָם הַמָּרָה. לְבַסּוֹף הֶחֱלִיטוּ פֶּה אֶחָד:

"יָבוֹא אִישׁ אֶחָד חָכָם אֶל הָעָם וְיַרְגִּיעַ אֶת הַצִּבּוּר". לְאַחַר מַחֲשָׁבָה נוֹסֶפֶת, הֶחֱלִיטוּ מִי יִהְיֶה זֶה שֶׁיַּרְגִּיעַ אֶת הָעָם:

"יְכַנֵּס אֲלֵיהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, שֶׁהוּא הַמְלַמֵּד וְהַבָּקִי בְּיוֹתֵר בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה". אָמְרוּ וְכָךְ עָשׂוּ. הֵם נִגְּשׁוּ אֶל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַצַּדִּיק וּבִקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ שֶׁיַּרְגִּיעַ אֶל הָעָם לְדַבֵּר עַל לִבָּם.

תְּקוָתָם הָיְתָה שֶׁאָכֵן כָּךְ יַשְׁלִים הָעָם עִם הַהַחְלָטָה הָרוֹמָאִית הַקָּשָׁה עֲלֵיהֶם.

נִכְנַס רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֵּין הָעָם. הוּא רָאָה אוֹתָם אֲבֵלִים. חֶלְקָם בָּכוּ, חֶלְקָם זָעֲמוּ וְתִכְנְנוּ מֶרֶד. אַף אֶחָד לֹא קִבֵּל בְּשַׁאֲנָנוּת אֶת הַהוֹדָעָה הַמְצַעֶרֶת. הוּא יָדַע מַה הִיא הַדֶּרֶךְ שֶׁתַּרְגִּיעַ אֶת הָעָם.
וְאָז פָּתַח וְהֵחֵל לְסַפֵּר לָהֶם סִפּוּר, מָשָׁל:

מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ הַחַיּוֹת - הָאֲרִי הַגִּבֹּרְתָּן, אֲשֶׁר כָּל שׁוֹכְנֵי הַיַּעַר הָעֲבוֹת פּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ. מִשַּׁאֲגָתוֹ הָרָמָה הִתְעוֹפְפוּ הַצִּפֳּרִים מֵעֵץ לְעֵץ. מִפָּנָיו בָּרְחוּ הַדֻּבִּים הַכְּבֵדִים וְהַנְּמֵרִים קַלֵּי הָרַגְלַיִם. מֵרַגְלָיו הָרְחָבוֹת נִמְלְטוּ הַשְּׁרָצִים נְמוּכֵי הַקּוֹמָה, שֶׁאִלּוּלֵי הָיוּ בּוֹרְחִים, הָיוּ נִרְמָסִים תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלָיו.

בְּאַחַד הַיָּמִים סָעַד הַמֶּלֶךְ סְעוּדָה דְּשֵׁנָה וּמַשְׂבִּיעָה - טֶרֶף שָׁמָצָא. עָרְבָה עָלָיו סְעוּדָתוֹ. אֲבָל, אוֹיָה! תּוֹךְ כְּדֵי הָאֲכִילָה נִתְקְעָה עֶצֶם בִּגְרוֹנוֹ שֶׁל הָאֲרִי. דָּקְרָה הָעֶצֶם אֶת הַגָּרוֹן וְהִצִּיקָה לוֹ מְאֹד. הִיא אַף סִכְּנָה אֶת חַיֵּי הָאֲרִי.
שָׁאַג הָאֲרִי שְׁאָגָה מְצַוָּה וּמַבְטִיחָה:
"כָּל מִי שֶׁבָּא וּמוֹצִיא הָעֶצֶם מִגְּרוֹנִי - אֲנִי נוֹתֵן לוֹ שָׂכָר עֲבוּר הַמְּלָאכָה!"

שָׁמְעוּ הַחַיּוֹת אֶת הַקְּרִיאָה הַדְּחוּפָה שֶׁל הָאֲרִיֵה הֶחָשׁוּב. כָּל חַיָּה רָצְתָה לְעַצְמָהּ שָׂכָר שֶׁל מְלָכִים. אוּלָם הַחַיּוֹת רָעֲדוּ לְסַכֵּן עַצְמָם. מִיהוּ זֶה שֶׁיָּהִין לְהִתְקָרֵב אֶל הַמֶּלֶךְ הַמַּפְחִיד? מִי יָעִיז לְהַכְנֵס אֶל הַפֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנֶּעֱרָץ? לְהוֹצִיא אֶת הָעֶצֶם מִגְּרוֹנוֹ שֶׁל הָאֲרִיֵה - אַף אֶחָד אֵינוֹ מוּכָן. אַף לֹא אֶחָד בָּטוּחַ שֶׁאָכֵן יַצְלִיחַ בַּדָּבָר - לַחְדֹּר אֶל לוֹעוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, דֶּרֶךְ שִׁנָּיו הַמְשֻׁנָּנוֹת הַסּוֹגְרוֹת מִכָּל עֵבֶר...

אֶחָד הָיָה שֶׁהִסְכִּים וְהִסְכִּין לָקַחַת עַל עַצְמוֹ אֶת הַמְּשִׂימָה. מִי הָיָה הַמִּתְנַדֵּב, שֶׁהֵהִין לְהִסְתַּכֵּן? - עוֹף קָטָן שֶׁמַּגִּיעַ מִמִּצְרַיִם. לַצִּפּוֹר הַקְּטַנָּה שֶׁשְּׁמָהּ "קוֹרֵא", יֵשׁ מָקוֹר אָרֹךְ בְּמִיָּחַד. הַקּוֹרֵא יוֹכֵל לַעֲמֹד בְּפֶתַח הַפֶּה שֶׁל הָאֲרִיֵה, לִשְׁלֹחַ אֶת מְקוֹרוֹ אֶל הַגָּרוֹן, וְהָעֶצֶם תִּשָּׁלֵף הַחוּצָה בְּמְיֻמָּנוּת.

הַקּוֹרֵא הָאַמִּיץ הִזְדָּרֵז לְהַגִּיעַ אֶל הָאֲרִיֵה. הַמֶּלֶךְ הָאֵימְתָנִי עָמַד נִכְלָם וְחִכָּה לִתְשׁוּעָתוֹ שֶׁל אֶחָד מֵעֲבָדָיו - אֻלַּי הַחַיּוֹת. וְהִנֵּה - עוֹף קָטָן מִתְעוֹפֵף לְכִוּוּנוֹ וּמַצִּיעַ אֶת עֶזְרָתוֹ.
הַתָּכְנִית עָלְתָה יָפֶה בַּמַּצָּפֶה. הַקּוֹרֵא הֶעָדִין עָמַד בְּלוּעוֹ שֶׁל הָאֲרִיֵה הַמַּפְחִיד. הוּא שָׁלַח אֶת מְקוֹרוֹ הָאָרֹךְ וְהַמְּחֻדָּד אֶל הַגָּרוֹן הַמְּחֻסְפָּס שֶׁל הָאֲרִיֵה, תָּפַס אֶת הָעֶצֶם וְ - - - הַמֶּלֶךְ נִצַּל. הָעֶצֶם הוּצְאָה מִגְּרוֹנוֹ. בָּאָה הָרְוָחָה לְמוֹשֵׁל הַיַּעַר הַמֻּכְתָּר!

- "עַתָּה, מַלְכִּי הַמְכֻבָּד, רוֹצֶה אֲנִי אֶת הַשָּׂכָר שֶׁמַּגִּיעַ לִי", צִיֵּץ הַקּוֹרֵא בְּבַיְשָׁנוּת. הוּא הִסְתַּפֵּק רַק בִּגְלַל הַשָּׂכָר שֶׁהֻבְטַח לוֹ. מְאֹד הִסְתַּקְרֵן לָדַעַת מַה תְּהֵא הַתְּשׁוּרָה עַל גִּלּוּי תּוּשִׁיָּתוֹ.
וְאָז נִשְׁמְעָה הַתְּשׁוּבָה, הַמְפָרֶטֶת אֶת הַשָּׂכָר הָרַב, לוֹ צִפָּה הָאַמִּיץ הַמַּפְלָג:
"חָה, חָה, חָה", צָחַק הָאֲרִיֵה לְעַמָּתוֹ, "הֲרֵי אֶת שְׂכָרְךָ קִבַּלְתָּ כְּבָר!"

הִתְפַּלֵּא הַקּוֹרֵא. הֵכִיצַד אוֹמֵר זֹאת הָאֲרִיֵה? הֲרֵי הוּא לֹא קִבֵּל מִן הַמֶּלֶךְ אַף לֹא גַּרְגֵּר מָזוֹן אֶחָד עַל טִרְחָתוֹ. הֶסְבֵּר הָאֲרִיֵה לֹא בּוֹשֵׁשׁ לָבוֹא:
"עַתָּה תֵּלֵךְ אַתָּה אֶל כָּל הַחַיּוֹת וּתְסַפֵּר בְּגַאֲוָה וּבְעֹז: 'אֲנִי הוֹצֵאתִי אֶת הָעֶצֶם שֶׁנִּתְקְעָה בִּגְרוֹנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ! אֲנִי הִסְתַּכַּנְתִּי, נִכְנַסְתִּי אֶל לוֹעוֹ הַמַּפְחִיד וְיָצָאתִי בְּשָׁלוֹם!'. הַגֵּד לִי קוֹרֵא קָטַנְצִ'יק, הַאִין זֶה שָׂכָר נָאֶה?!"
הַקּוֹרֵא הַמְאֻכְזָב פָּרַשׂ כְּנָף וְהָלַךְ לוֹ...

***

אֶת הַמָּשָׁל הַמְעַנְיֵן הַזֶּה סִפֵּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הֶחָכָם לְכָל הָעָם. עָמְדוּ הַכֹּל וְהֶאֱזִינוּ לִדְבָרָיו. הֵם הָיוּ מְרֻתָּקִים, אֲבָל לֹא הֵבִינוּ כֵּיצַד הַמָּשָׁל מִתְקַשֵּׁר אֲלֵיהֶם. מִיָּד הִסְבִּיר לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַהוּ הַנִּמְשָׁל - מַה לּוֹמְדִים הֵם מִן הַסִּפּוּר:
עַד עַתָּה הָיִינוּ מְשֻׁעְבָּדִים אֵצֶל אֻמָּה חֲזָקָה. קָשֶׁה הָיָה לָנוּ. הָרוֹמָאִים גָּזְרוּ עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת, וּלְעִתִּים חָשַׁבְנוּ כִּי אֵין בָּנוּ עוֹד כֹּחוֹת לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. אֲבָל...
כָּאן הִגְבִּיהַּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְעַט אֶת קוֹלוֹ, לְמַעַן יִשְׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל אֶת דְּבָרָיו בְּבֵרוּר.
אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵב אֶת עַמּוֹ אַף פַּעַם. הוּא הִשְׁאִיר אֶת אֻמָּתֵנוּ חַיָּה וְקַיֶּמֶת לָנֶצַח. ה' עָשָׂה לָנוּ נֵס וְנִצַּלְנוּ מֵהָאֻמָּה הָרְשָׁעָה, שֶׁלֹּא בְּדֶרֶךְ הַטֶּבַע. ה' הִצִּילָנוּ מִלּוֹעוֹ שֶׁל הָאֲרִיֵה - מֵרוֹמִי. זֶהוּ ה"טוֹב" שֶׁקִּבַּלְנוּ מִן הָרוֹמָאִים - עֶצֶם זֶה שֶׁהֵם הוֹתִירוּ אוֹתָנוּ בַּחַיִּים. הַאִם אָנוּ מְצַפִּים שֶׁהָאֲרִיֵה יִתֵּן לַקּוֹרֵא מַתָּנָה נוֹסֶפֶת? הַאִם אָנוּ חוֹשְׁבִים כִּי רוֹמִי יַסְכִּימוּ שֶׁנִּבָּנֶה מִזְכּוּת נוֹסֶפֶת? הַאִם הֵם יִתְּנוּ לָנוּ לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא מַשְׁאַת נַפְשֵׁנוּ?!

אַל לָנוּ לָצֵאת בְּמֶרֶד כְּנֶגְדָּם. הֵם הֲרֵי לֹא יִתְּנוּ לָנוּ לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, גַּם אִם נִמְרֹד. הָבָה נְחַכֶּה לַהִזְדַּמְּנוּת הַבָּאָה שֶׁיִּתֵּן לָנוּ ה' יִתְבָּרַךְ. אָז נִבְנֶה בְּשִׂמְחָה וּבְרִנָּנָה אֶת הַבַּיִת הַטָּהוֹר וְנִזְכֶּה לַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה!

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה - בְּחָכְמָתוֹ, בְּרוֹךְ לִבּוֹ וּבְחֻמְלָתוֹ, הִצְלִיחַ לְהַרְגִּיעַ אֶת הָעָם. הֵם לֹא מָרְדוּ. הֵם קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת גְּזֵרַת הָרוֹמָאִים בְּשִׁתִּיקָה. יִשְׂרָאֵל הוֹדוֹ לַה' עַל הַנִּסִּים שֶׁעָשָׂה עִמָּם וְהִצִּילָם מִפִּי הָאֲרִי - מִגְּלוּת רוֹמִי הָרָעָה.

מְצַפִּים אָנוּ עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁנִּזְכֶּה לַהִזְדַּמְּנוּת הַמְיֻחֶדֶת. כְּשֶׁזּוֹ תִּנָּתֵן, יִבָּנֶה לָנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי הַמְיֻחָד וְנִזְכֶּה לַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה - אָמֵן!